

1 בינואר 2024

לכבוד

הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי

בראשות חברת הכנסת פנינה תמנו

חברי כנסת נכבדים,

הנדון: מתווה משרד האוצר ומשרד הביטחון לסיוע לחיילי המילואים ובני משפחותיהם

הקדמה

מערך המילואים בימים אלה מגויס בהיקף רחב מאז תחילת המלחמה. בשלבים אלה מתחילים לשחרר חיילים ויחידות אך ישנו צפי לגיוס משמעותי מפורז במהלך שנת 2024 לצורך תעסוקות מבצעיות בבט"ש ולצורך ביצוע משימות המלחמה בעזה ותפיסת כוננות באזורים אחרים. ברור כי מלבד האתגר עד כה לאוכלוסיית המילואים, האתגר בשנת 2024 הולך להיות משמעותי אולי אף יותר. כידוע, משרתי ומשרתות המילואים מהווים מיעוט קטן בקרב האוכלוסייה האזרחית, מדובר באחוזים בודדים מאוכלוסיית ישראל.

כמדינה וכחברה, אנו חייבים לעמוד מאחורי חוד החנית, המשאיר הכל מאחור ורץ לחזית, תוך שהוא מוכן להקריב את היקר מכל. הציפייה לתמיכה ולמעטפות ההגנה אינה באה כלפי הצבא בלבד, אלא כלפי המדינה על רשויותיה ומוסדותיה.

על העמותה: ה"עמותה למען משרתי המילואים" (ע"ר) נוסדה ב- 2011 ע"י פורום מג"דים, מח"טים וטייסי במילואים (שהוקם בשנת 1995) ופורום החפ"שים (שהוקם בשנת 2000). הפורומים היו שותפים למאבקים ציבוריים גדולים שהובילו לחקיקת חוקים חדשים ותיקון חוקים קיימים, ביניהם חוק הביטוח לחיילי המילואים, חוק המילואים, חוק זכויות הסטודנט, ועוד שורה ארוכה של חוקים ונושאים. למעשה, כל השינויים שנעשו בתחום המילואים הם תוצאה של יוזמתנו, מאבקינו הציבוריים ופעילותנו בכנסת יחד עם טיפול במשרתים ובני משפחותיהם.

מסמך זה מוגש כהתייחסות ראשונית למתווה שהציגו משרד האוצר ומשרד הביטחון לסיוע המתגבש למשרתי ומשרתות המילואים ומשפחותיהם.

בראשית הדברים אנו מברכים על המתווה שהוצג, אשר יש בו התקדמות משמעותית ועצם הצגתו מהווה צעד חשוב בהכרה במשרתי ומשרתות המילואים ובני משפחותיהם, ובצורך לפצות אותם ולהעמידם, לכל הפחות, בעמדה שווה למי שאינו נושא בנטל השירות במילואים ולשמור על זכויותיהם.

הצטרפו עכשיו! miluim.co.il/join

עם זאת, המתווה סובל משתי מגרעות עיקריות: האחת - היעדר מקור תקציבי; והשנייה - המתווה המוצג, ברובו, הוא ברמת הכותרות בלבד, ולא ברור כיצד יושם בפועל.

1. היעדר מקור תקציבי

נכון לכתיבת שורות אלה המדינה טרם הציגה מה המקור התקציבי ליישום המתווה. למיטב הבנתנו תקציב המדינה יאושר בשלהי חודש פברואר 2024.

משרתי ומשרתות המילואים ובני משפחותיהם אינם יכולים להמתין עוד חודשיים ימים ליישום המתווה. הם זקוקים לשיפוי וסיוע באופן מיידי. כאן ועכשיו. כל עיכוב ביישום המתווה יביא לקריסה נוספת של עצמאיים המשרתים במילואים. כל דחייה ביישום תעמיד משפחות של משרתי מילואים בפני שוקת שבורה. כל גרירת רגליים תביא לכך שמשרתי ומשרתות המילואים ייפגעו בשל שירותם, מעבר למצב הבסיסי של סיכון חיים, היעדרות מביתם, משפחתם, עבודתם ועסקיהם.

לא ניתן להמתין עוד ואנו קוראים לממשלה ולכנסת למצוא לאלתר מקור תקציבי ליישום המתווה ולהתחיל ביישומו באופן מיידי.

2. הערות ראשוניות למתווה המוצע

עמדנו על כך שהמתווה המוצע נשאר, ברובו ברמת הכותרות, כאשר יש סימני שאלה רבים מאוד סביב הכותרות. נשוב ונדגיש – אנו מברכים על הצגת המתווה, אך עד שהמדינה לא תציג את הדרך שבה יבוצעו הצעדים המוצעים לא ניתן יהיה לברך על המוגמר. להלן יובאו מספר הערות מקדימות על המתווה המוצע, והצעות נוספות לתיקון:

2.1 שינוי נוסחת חישוב תגמול המילואים

מאז הישיבות על חקיקת חוק המילואים בשנת 2008, ניסינו לתקן את החוק ולהציע לחשב את התגמול היומי לפי כ-22 יום עבודה בחודש לעומת 30 היום. הממשלות, באמצעות ועדת שרים לחקיקה, התנגדו בכל פעם מחדש. התוצאה היא שמשרת במילואים "תורם" לצה"ל יומיים בשבוע. עובד שכיר שלא משרת במילואים עבד בחודש נובמבר רק 21.7 ימי עבודה כדי לקבל את המשכורת בזמן שמשרת במילואים "עבד" 30 יום כדי לקבל את אותו הסכום. יש לתקן את השיטה לאלתר.

2.2 ביטול מיסוי של 25% מה- "תגמול הנוסף"

ה - "תגמול הנוסף" חייב היום במס הכנסה מיוחד בשיעור של 25%, בלא זכות לניכוי, לקיזוז, לפטור או להפחתה כלשהם (ראה סעיף 19 בחוק).

מעבר לסרבול המיותר של הקצאת כספים ואז גבייה מהם (העברה מכיס אחד של המדינה לכיס אחר),
אנו סבורים שאין כל הצדקה למיסוי תגמול מיוחד ויש לבטלו.

2.3. הגדלת התשלום המזערי

ערב פרוץ המלחמה, התגמול המזערי היה 215 ₪ ליום, סכום הנושק לשכר המינימום במשק (!).
בעקבות פעילות העמותה יחד עם שדולת המילואים בכנסת, הוא הועלה כהוראת שעה עד סוף דצמבר
2023 לסכום של 300 ₪ ליום. אנו דורשים שהתשלום המזערי יעוגן כתיקון לחוק ולא כהוראת שעה
ושלא יפחת מהשכר הממוצע במשק. בכל דיון בכנסת בשנים האחרונות, צה"ל הגיב שנעשית "עבודת
מטה" בנושא ודחה כל שינוי. כשנשאל נציג האוצר מדוע 300 ₪ ליום ולא השכר הממוצע נאמר שלדעתם
זה מספיק. זוהי תשובה לא מספקת.

נזכיר כי לרוב מקבלי התשלום המזערי הם החיילים הצעירים, העומדים בחוד החזית, והם אלה שזכאים
במיוחד לתשלום זה.

2.4. שיפוי מעסיקים על תשלומי הרכיבים הסוציאליים בשכר העובדים

משרד הביטחון באמצעות ביטוח לאומי רק משלם למעסיקים את תגמולי המילואים על שירות עובדיהם
לפי הברוטו לביטוח לאומי ואינו משפה אותם על ההשתתפות ברכיבים הסוציאליים שבשכר. לפי ניתוחים
שערכנו יחד עם התאחדות התעשיינים, תשלומי הרכיבים הסוציאליים בשכר מסתכמים בין 18% עד
36% מהשכר, תלוי בעובד ובתנאיו. ועוד לא דיברנו על אבדן התפוקה ופגיעה בעבודה השוטפת.

גם את הנושא הזה העמותה העלתה ומעלה בוועדות הכנסת הרלוונטיות, ויו"ר וועדת העבודה והרווחה
התחייב להעלות הצעת חוק בנושא, אך לעת הזאת הדבר לא תוקן.

אנו קוראים לשיפוי מינימלי של 25%, כפי שמקובל אצל עצמאיים וכפי שהיה בתקופת הקורונה.

2.5. ביטול הגבלת ה"תגמול מיוחד" לחיילים מעבר ל 60- ימים

ביום 22/11/23 פנינו לצה"ל לשנות את התנאים לפיהם משולם תגמול מיוחד של 133 ש"ח לחיילים
שאינם מפקדים (הכוונה למפקדים בכירים) מהיום ה 32 עד היום ה-60 בלבד, לעומת מפקדים, אשר
זכאים לתגמול המיוחד גם עבור מעל 60 ימי שמ"פ בשנה קלנדרית.

אנו סבורים שלאבחנה בתשלום ה"תגמול מיוחד" ואנו מברכים על הכוונה לעשות זאת.

2.6. תיקון מידי של קרן הסיוע שהוקם ע"י משרד הביטחון למגויסים למלחמה ובני/ות זוגם/ן

קרן הסיוע שתוקצבה ב - 70 מיליון ש"ח, סכום שלא יצליח לתת מענה לכל האוכלוסיות אותה היא צריכה לפצות. אנו מברכים על היעילות היחסית בה פועלת הקרן, אך העובדה שעל פי פרסומי צה"ל חולקו לאחר כשלושה חודשי לחימה 25 מיליון ש"ח בלבד מגלה כי בפועל היא אינה מספקת מענה מלא.

עיקר הבעיה היא חוסר יכולתה של הקרן לתת מענה לעצמאיים ובעלי עסקים שנפגעו, וספק אם היא יועדה לכך.

בנוסף ולמרות אזהרותינו לאור ניסיונו עם קרן דומה במבצע "צוק איתן", היא לא שקופה לפונים ומקשה עליהם להבין מדוע קיבלו או לא מה שקיבלו ומה חסר ואף ממסה פיצויים במס הכנסה מיוחד של 25% כפי שנעשה ב"צוק איתן".

2.7. מסלול מיוחד לפיצוי עצמאיים מקרן הסיוע

קרן סיוע של 70 מיליון ש"ח אינה יכולה לתת מענה אמיתי, ולא ברור מדוע יש צורך ב - "מירוץ סמכויות" בין קרן מס רכוש לקרן הסיוע.

עמדתנו הברורה היא שעצמאיים ובעלי עסקים ששירתו במסגרת המלחמה **זכאים לפיצוי זהה לעסקים במסלול האדום**, המתייחס לעסקים ביישובי ספר המוגדרים כקו עימות.

2.8. תיקון מדיניות השחרור (ימי התרעננות) ויישומה

מפניות שאנו מקבלים, אנו מוצאים שונות רבה בדרך שכל יחידה מיישמת את המדיניות שנקבע וגם כאלה שכלל לא מיישמים אותה. בנוסף, הפקודה מאפשרת לכל יחידה לשחרר חייל שנלחם בשדה הקרב ברצף ב-13 ימים האחרונים לשירות ישר ליום עבודה כי יום קודם לחזרתו למלחמה, יצא להתרעננות. כנ"ל לגבי כל המדרגות של הפקודה. המדיניות הזו לא הגיונית ואינה משרתת את המטרה אליה נועדה – לאפשר למשתחרר, אשר עזב הכל והתגייס למלחמה לתקופה ארוכה, לחזור לחייו בהדרגה ולפרוק חלק מהחוויות שחווה ושזה יהיה על חשבון ימי השירות.

הפקודה הנוכחית ודרך יישומה פוגעת במשתחררים פגיעה מהותית, ללא סיבה ומאלצת אותם לקחת ימי חופש על חשבונם. אנו דורשים לשנותה ולהעיר למנסחיה על מחויבותם לשמור על בריאותם הנפשית של המשרתים המשתחררים.

2.9. האבחנה בין לוחמים למשרתים אחרים

נושא זה דורש ליבון ודיון, ודומה כי נדרשת עבודת מטה נוספת, לרבות התייחסות למשרתים ביחידות סגורות שאינם לוחמים, אך נעדרים מביתם שבועות ארוכים, וכן לתומכי לחימה, שמסכנים את חייהם בצוותא עם הלוחמים.

3. סיכום ביניים

ההערות שלעיל הן הערות ראשוניות בלבד, ונועדו לשמש מצע לדיון.

אנו קוראים למשרד האוצר והביטחון להיעזר בעמותה, ניסיונה והיידע שצברה על מנת לגבש את פרטי המתווה בדרך שבאמת יסייע למשרתי ומשרתות המילואים ובני משפחותיהם, ויפה שעה אחת קודם.

גיבוש המתווה ללא התייעצות עם משרתי המילואים הוא שגוי עלול להוסיף לביקורת הרבה המושמעת (בצדק) כלפי המדינה.

אנו מודים לוועדה ולחברת הכנסת פנינה תמנו, העומדת בראשה, על העיסוק בנושא חשוב זה.

בכבוד רב,
אופיר טל

אופיר טל, חבר הוועד המנהל

העמותה למען משרתי המילואים